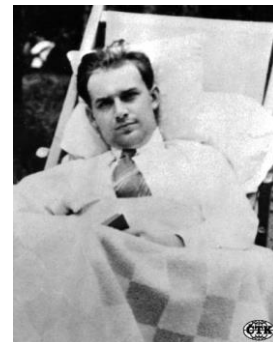

Jiří Wolker (1900 – 1924)

Byl český básník a nejvýznamnější osobnost proletářské literatury. Psal ale také povídky a pohádky. Jeho díla v sobě mají silný sociální tón a hledají odpovědi na existenciální otázky. Komunistický režim z něj udělal svou ikonu, a proto zůstal v povědomí lidí jako komunistický básník. Trpěl tuberkulózou, na kterou ve svých dvaceti čtyřech letech zemřel.

O milionáři, který ukradl slunce (Pohádky)

Na světě žil jeden obrovský milionář. Stalo se, že shromáždil ve svých rukou všechno bohatství země. Nebylo nic, co by si nemohl *dopřát*¹. Bydlel v nejkrásnějším zámku a všichni lidé mu sloužili. Ale *ubohý*² milionář byl nemocný. Jeho nemoc nebyla ani tak zlá jako odporná. Po celém těle mu rostly hnusné žluté vředy, které přes den *mokvaly*³ a v noci silně pálily. Byla to ošklivá nemoc, tak ošklivá, že se sám milionář za ni styděl, a proto ji skrýval v šatech z jemných látek a v postelích s hedvábnými peřinami.

Jeho majetek stále rostl, ale jeho nemoc rostla také. Byla obava, že ekzém postihne také oči. Toho se boháč nejvíce bál. Jestliže mohl dobře zakrýt všechna místa na svém těle, toto bylo jediné, které muselo zůstat nepříkryté, jestliže chtěl žít, vládnout a vydělávat.

Nemocný milionář se rozhodl, že si zavolá lékaře. Doposud se žádného neptal na radu, ani žádného k sobě nezavolal, neboť nechtěl, aby se někdo dověděl, jak je ošklivý. Měl strach, aby se lidé, kteří mu záviděli jeho ohromné štěstí, neradovali z jeho nemoci a necítili se šťastnější než on. Myslel si, že když má nejvíce peněz, musí mít i nejvíce štěstí. Ostatní lidé si to opravdu mysleli, když se dívali na jeho krásné šaty, auta a pohodlí.

A tak si zavolal nejlepšího lékaře a řekl mu: „Pane lékaři, vyšetřete mě dobře a poraďte, co mám dělat, abych se uzdravil. Moje nemoc je tak odporná, že se o ní nesmí nikdo dovědět. Proto jistě prominete, když vás po vaší lékařské prohlídce dám *popravit*⁴. Nevěřím žádnému člověku, tím méně lidskému jazyku. Historie o králi Midasovi mě naučila být *důslednějším*⁵ než on. Nemusíte mít strach, vaši žene bude vyplacen docela vysoký honorář z mých pokladen a vaše děti vystudují na mé náklady.”

Lékař zpozoroval, že nastala jeho poslední hodina. Neboť smrtící síla tohoto muže byla ohromná.

„Mé životní síly rychle mizejí,” pravil dál milionář. „Jedněte rychle!”

Svlékl se a stál před ním nahý, vypadal trochu jako rozmačkaná *housenka*⁶ a trochu jako zkažený zub. Lékaře přepadl hnus. Jak k tomu přijdu, myslel si, abych byl kvůli jeho vředům zabít, já, který jsem docela zdravý. Každý člověk má moc usmrtit druhého člověka. Jestliže ji má on, budu ji mít i já. Dobrá, poradím mu lék, který mu přijde velmi drah.

Rozhodněte, jestli je věta pravdivá (ANO) nebo nepravdivá (NE).

1. Milionář měl tolik peněz, že si mohl koupit, cokoliv chtěl.	ANO – NE
2. Milionář trpěl ošklivou nemocí, ale byla šance na vyléčení.	ANO – NE
3. Milionář k sobě zavolal lékaře a po vyšetření ho chtěl nechat popravit.	ANO – NE
4. Lékař propadl panice a nevěděl si rady.	ANO – NE

¹ *dopřát si* (perfektivum; dopřál jsem si, dopřeju si) = dovolit si, mít dost peněz

² *ubohý* = nešťastný, nebohý

³ *mokvat* (imperfektivum; mokvalo, mokvá, bude mokvat) = hnisat, produkovat hnis

⁴ *popravit* (perfektivum; popravil jsem, popravím) = vykonat popravu, zabít, zavraždit

⁵ *důsledný* = pečlivý, rozhodný, systematický

⁶ *housenka* (f.) = larva hmyzu